

Tarih araştırmalarına münhasır, altı ayda bir (Aralık ve Haziran) neşredilen, açık erişimli, çift kör hakem sistemini benimsemiş ulusal akademik bir dergidir.

A double-blind peer-reviewed open-access academic journal that is published semiannually (April and October) in the field of Ottoman Studies

SAYI | ISSUE 1 • ARALIK | DECEMBER 2024

İmtiyaz Sahibi | Proprietor

İstanbul Tarih ve Kùltür Derneęi Adına
İbrahim AKKURT

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü | Managing Editor

Mehmet KORKMAZ

İrtibat | Contact

İstanbul Tarih ve Kùltür Derneęi
Ataköy 7-8-9-10. Kısım Mahallesi, E-5 Yanyol, Route İstanbul B Blok, 65/1
Bakırköy / İstanbul (Türkiye)
Telefon | Phone • 0 536 456 74 05
İnternet Adresi | Webpage • <https://zetad.org>
E-posta | E-mail • zetaddergi@gmail.com

Tasarım | Design

Vahdettin ATİK

Baskı | Printed by

Basım Tarihi | Print Date • Aralık | 2024

ISSN 3062-3340

Zeyrek Tarih Araştırmaları Dergisi'ndeki makaleler, [Creative Commons Atıntı-Gayriticari 4.0 \(CC BY-NC\)](#) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Bilimsel araştırmaları kamuya ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracakı ilkesini benimseyen dergi, tüm içeriğine anında Libre açık erişim sağlamaktadır. Makalelerdeki fikir ve görüşlerin sorumluluğu sadece yazarlarına ait olup Zeyrek Tarih Araştırmaları Dergisi'nin görüşlerini yansıtmazlar.

Articles in Zeyrek Journal of History Studies are licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 \(CC BY-NC\)](#) International License. Zeyrek Journal of History Studies provides immediate Libre open access to its content on the principle that making research freely available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Authors are responsible for the content of contributions; thus, opinions expressed in the articles belong to them and do not reflect the opinions or views of Zeyrek Journal of History Studies.

Editör Kurulu / Editorial Board

Dr. Mesut DEMİR (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı)
(Baş Editör)

Dr. Rıdvan KAŞIKÇI (Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Tarih Bölümü)
(Editör Yardımcısı)

Dr. Mustafa ÖZTÜRK (Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)
(Editör Yardımcısı)

Alan Editörleri

Orta Çağ- Yeni Çağ Tarihi

Dr. Salih DEĞİRMENCİ (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı)

Askerî Tarih

Doç. Dr. Mehmet KORKMAZ (Millî Savunma Üniversitesi)

Yakın Çağ Tarihi

Dr. Osman Nihat BİŞGİN (Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı)

Cumhuriyet Tarihi

Dr. Yusuf Ziya ALTINTAŞ (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Müesseseler-İktisat Tarihi

Dr. Ü. Serdar SERDAROĞLU (İstanbul Üniversitesi)

İngilizce Dil Editörleri

Doç. Dr. Harun TUNCER (İstanbul Üniversitesi)

Dr. Hasan Ali ÇAKMAK (Bitlis Eren Üniversitesi)

Yayın Kurulu

Doç. Dr. Mehmet KORKMAZ (Millî Savunma Üniversitesi)

Dr. Sevba ABDULA (Balkan Studies Foundation)

Dr. Yusuf Ziya ALTINTAŞ (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Dr. Salih DEĞİRMENCİ (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı)

Dr. Kasım HIZLI (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı)

Dr. Rıdvan KAŞIKÇI (Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Tarih Bölümü)

Dr. Mustafa ÖZTÜRK (Kırklareli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

Dr. Ü. Serdar SERDAROĞLU (İstanbul Üniversitesi)

Dr. Muhammed Emin TULUM

İbrahim AKKURT (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)

Ali GÖZELLER (Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı)

Bilim ve Danışma Kurulu

Prof. Dr. Ömerül Faruk BÖLÜKBAŞI (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZ (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Davut HUT (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. İsmail Hakkı KADI (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdulhamit KIRMIZI (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Zekeriya KURŞUN (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Prof. Dr. Zekai METE (Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Selim Hilmi ÖZKAN (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Hacer Topaktaş ÜSTÜNER (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Gültekin YILDIZ (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuncay ZORLU (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Doç. Dr. Salim AYDIN (Millî Savunma Üniversitesi)
Doç. Dr. M. Talha ÇİÇEK (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. Şefaattin DENİZ (İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü)
Doç. Dr. İlhan GÖK (Gümüşhane Üniversitesi)
Doç. Dr. Bekir GÖKPINAR (Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. Ceyhan GÜLER (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Ersin Kırcı (Kocaeli Üniversitesi)
Doç. Dr. Ökkeş Kürşad KARACAGİL (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Ensar KÖSE (İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa)
Doç. Dr. Burcu KURT (İstanbul Teknik Üniversitesi)
Doç. Dr. Hülya TOKER (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Doç. Dr. Yunus UĞUR (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Sacit UĞUZ (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)
Doç. Dr. Andelko Vlasic (Josip Jurij Strossmayer University of Osijek)
Doç. Dr. İsmail YAŞAYANLAR (Düzce Üniversitesi)
Dr. Dragana AMEDOSKI (Belgrad Tarih Enstitüsü)
Dr. Serhat ASLANER (Millî İstihbarat Akademisi)
Dr. Ömer Faruk CAN (Sakarya Üniversitesi)
Dr. Osman EZİCİ (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Dr. Abdussamed GEÇER (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)
Dr. Kübra FETTAHOĞLU (Kırklareli Üniversitesi)
Dr. Mesut GÜVENBAŞ (MSB Arşiv ve Askeri Tarih Daire Başkanlığı)
Dr. Elma Koric (University of Sarajevo)
Dr. Abdullah al-MAMUN
Dr. Vladeta PETROVIĆ (Belgrad Tarih Enstitüsü)
Dr. Fatih SARIKAYA (Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi)
Dr. Serdar TABAKOĞLU (Kırklareli Üniversitesi)
Dr. Ahmet TEKİN (İstanbul Üniversitesi)
Dr. Sefer YAZICI (TBMM Kütüphane ve Arşiv Hizmetleri Başkanlığı)

Bu Sayının Hakem listesi / Referee List For This Issue

Prof. Dr. Tuncay Zorlu (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Doç. Dr. Salim Aydın (Millî Savunma Üniversitesi)

Doç. Dr. Ceyhan Güler (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Ökkeş Kürşad Karacagil (İstanbul Üniversitesi)

Doç. Dr. Sacit Uğuz (Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi)

Dr. Öğretim Üyesi Ersin Durmuş (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Serdar Tabakoğlu (Kırklareli Üniversitesi)

Dr. Öğretim Üyesi Coşkun Ünsal (Millî Savunma Üniversitesi)

Öğretim Görevlisi Dr. Necdet Öz (İstanbul Teknik Üniversitesi)

Araştırma Görevlisi Dr. Hasan Ali Çakmak (Bitlis Eren Üniversitesi)

SUNUŞ / FOREWORD

Türkiye'de akademik tarihçiliğin seyri son yıllarda artarak devam etmektedir. Özellikle 2000'lerin ortasından itibaren kurulan yeni üniversiteler ve bu üniversitelerin tarih bölümlerde istihdam edilen akademisyenlerin sayısındaki artış akademik mahiyetteki çalışmaların sayısında niceliksel bir sıçrayışı da beraberinde getirdi. Örneğin Yüksek Öğretim Kurumu'nun (YÖK) veritabanında yapılacak kısa bir araştırma, lisansüstü düzeyindeki çalışmaların 2007'den sonra ciddi oranda arttığını göstermekte, tarih sahasında ise üniversitelerin sadece tarih bölümlerinde değil, iktisat, ilahiyat, sosyoloji, Türk Dili ve Edebiyatı gibi birçok sosyal bilim alanında yapılan bazı tezlerin de tarih araştırmaları kapsamında olduğu görülmektedir. Öyle ki söz konusu çalışmaların sayısı binlerle ifade edilecek düzeye ulaşmıştır; bu da akademik düzeyde ciddi bir canlılık göstergesi olarak karşımızda durmaktadır.

Zeyrek Tarih Araştırmaları Dergisi (ZETAD) son yıllarda artan bu canlılığın ürünlerinden olarak ilk sayısı ile yayın hayatına başlamıştır. Derginin editör ekibinde, yayın kurulu ve bilim kurullarında yer alan akademisyen ve araştırmacılar Türkiye'nin son yıllardaki akademik gelişiminin bir çıktısıdır. Fakat derginin mutfağında yer alan kadro, kopuşu değil, aksine, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra şekillenen akademik ortamın bir devamı olarak kendini konumlandırmakta, bu anlamda “sürekliliği” temsil etmektedir.

Bir kopuş veya farklılaşma amacı gütmese de derginin akademik camiaya dâhil olmasının bazı sebepleri vardır. Bilindiği üzere her dönemin kendine ait bazı özellikleri mevcuttur. Yeni nesil akademisyenler olarak bizler bu hususiyetleri akademik çalışmalarda uluslararası standardizasyon ve bilgisayar teknolojilerinde yaşanan meydan

okuyucu gelişmeler olarak görmekteyiz. Söz konusu gelişmeler yapılan çalışmaların sayısını artırdığı gibi, niteliğe dair endişelerin de doğmasına sebep olmaktadır. ‘Yeninin’ farkında olan fakat ‘eskiyle’ de güçlü bağlara sahip bir misyonla hareket eden Zeyrek Araştırmaları Dergisi tarih alanında yapılacak nitelikli çalışmaları artırmayı kendine hedef olarak koymuştur. Bu misyonu gerçekleştirirken tüm dünyada geçerli standartlara ulaşmak derginin vazgeçilmez ilkesi olarak kabul edilmiştir.

Bu ilkelerle yola çıkan ZETAD’ın ilk sayısında beş araştırma makalesi yer almaktadır. Bunlardan Muhammet Ballı tarafından kaleme alınan makalede, Tanzimat Devri’nin önemli devlet adamlarından Mehmed Kabûlî Paşa merkeze alınarak Paşa’nın bazı faaliyetlerine odaklanılmaktadır. Sonraki makale 19. yüzyılda deniz savaşları açısından önemli bir noktada duran ve Avusturya ile İtalya arasında gerçekleşen Lissa Muharebesi’ne ilişkin olup İbrahim Ege Akşahin tarafından hazırlanmıştır. Bir diğer makale Dindar Negiş’e ait olup Balkan Harbi’nin daha az görülen bir cephesi ele alınmış ve bu anlamda dikkate değer bulgulara ulaşıldığı görülmüştür. Fatih Özdemir tarafından kaleme alınan makalede ise askerî yayıncılık tarihi açısından önemli bir konu olan *Matba‘a-i Askerîye* ve bu matbaa tarafından basılan yayınlara odaklanılarak bir bibliyografya çalışması ortaya konulmuştur. Bir diğer araştırma makalesi ise Kasım Hızlı’ya ait olup makalede yakın tarihimizin önemli koleksiyonerlerinden biri olan Reşid Halid Gönç’ün hayatına ve koleksiyonerliğine dair bulgular sunmuştur.

Editör Kurulu

Dr. Mesut DEMİR

Dr. Rıdvan KAŞIKÇI

Dr. Mustafa ÖZTÜRK